

XTD

externe dimensie
is een uitgave van SAB
nummer 3 | oktober 2011

Prijsvraag 50 jaar SAB	2
Reclame langs de weg	3
Dijkverlegging en maaiveldverlaging in de Ijsselsprong	4
Parkeerbeleid en bestemmingsplannen	6
Waterspeelplaats DRU Industriepark	8
Een nieuwe ruimtelijke ordening?	9
Werk in uitvoering	10
Ruimte voor....	12

The background of the page is a photograph of a gravel road or path. On the left side of the path, there is a series of rectangular concrete blocks arranged in a zigzag pattern, with soil filling the gaps between them. To the right of the path is a grassy area with several trees. The trees are leaning to the right, suggesting a strong wind. The sky is clear and blue.

Frisse wind door de ruimtelijke ordening

Prijsvraag

50 jaar SAB

SAB bestaat dit jaar 50 jaar! En om dat jubileum extra feestelijk te vieren, hebben we een bijzondere prijsvraag onder het thema “Bruggenbouwers in de ruimtelijke ordening” georganiseerd. Tot 1 juli 2011 konden diverse partijen, als overheden, maatschappelijke organisaties, marktpartijen of samenwerkingsverbanden tussen genoemde partijen, meedingen naar een advies of ontwerp van SAB ter waarde van € 15.000,- (exclusief BTW).

Inmiddels is de termijn van prijsvraag gesloten en hebben we een aantal inzendingen mogen ontvangen. Het doet ons goed om te merken dat, ondanks de roerige tijden als gevolg van een aantal structurele veranderingen in zowel de maatschappij als geheel als de vastgoedmarkt in het bijzonder, er nog legio bijzondere ideeën bestaan. Opmerkelijk hierbij is dat uit de inzendingen blijkt dat het niet uitsluitend meer de traditionele overheid betreft die zich verantwoordelijk houdt voor de inrichting en kwaliteit van de ruimte. Ook particulieren, dorpsverenigingen, landgoedeigenaren en ondernemers voelen zich zelf verantwoordelijk voor de inrichting van hun ruimte. Veranderingen in de maatschappij leiden in die zin ook tot een meer diverse beleving van en sturing op deze ruimte. SAB wil juist hierbinnen haar rol als bruggenbouwer vervullen.

De inzendingen zijn dan ook uiterst divers en lopen uiteen van duurzame woonwijken en woon-werklandschappen tot een totaalconcept voor afvalverwerking en alles wat daartussen te verzinnen valt. Een gezamenlijke noemer in alle inzendingen is wel te benoemen: het gaat over de beleving en kwaliteit van de ruimte, waarbij een groot accent op duurzaamheid en toekomstbestendigheid wordt gelegd. SAB is blij met deze aandacht

voor kwaliteit en onderstreept dat het juist in deze tijden meer dan ooit nodig is om met passie voor stad en land en gevoel voor complexiteit te komen tot integrale, intelligente en haalbare strategieën. Hierbij vormen kwaliteit, innovatie, duurzaamheid, kennis en realisme de sleutelwoorden!

Inzendingen

We hebben inzendingen ontvangen van:

- gemeente Teylingen (realisatie van een duurzame en toekomstbestendige woonwijk);
- de GMP Groep (de stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing van een nieuwe kade en overslaghal aan de IJssel bij Westervoort/ Duiven);
- gemeente Cranendonck (gebiedsvisie voor het (nog te realiseren) centrum van de kern Maarheeze);
- gemeente Lochem (ontwikkeling van het bestaande bedrijventerrein Hanzeweg tot een nieuw woon-werklandschap);
- landgoed Zelle (ruimtelijk stedenbouwkundige visie op het landgoed);
- mevrouw A. Kleumink (ontwerpvisie die de realisatie van een informele ruimte als extra ‘laag’ naast de formele openbare ruimtes, de pleinen in de binnenstad en de parken, mogelijk moet maken);

- dorpsraad Elden (ontwerpen van een dorpsvisie, samen met gebruikers, gemeente, ondernemers, historici en waterschap);
- gemeente Wageningen (ontwerp van een nieuwe structuur voor het park De Blauwe Bergen).

Jurering

De inzendingen worden de komende maanden beoordeeld door een jury. Om de onafhankelijkheid van de jury te waarborgen, is de jury pas na ontvangst van alle inzendingen samengesteld. De inzendingen worden beoordeeld op basis van de drie criteria (in volgorde van belangrijkheid)

- de kwaliteit van het voorstel zoals door de inzender is weergegeven op het aanmeldingsformulier;
- maatschappelijke en vernieuwende karakter van de opgave;
- de bijdrage aan (duurzame) gebieds- en vastgoedontwikkeling.

De jury doet een autonome uitspraak en wijst één winnaar aan. In oktober a.s. wordt de samenstelling van jury bekend gemaakt. In november zal de uitslag van de prijsvraag bekend worden gemaakt op de SAB-eindmanifestatie, worden gemaakt op de SAB-eindmanifestatie.

Kennismiddag: lessen uit 100 exploitatieplannen

Op dinsdag 8 november 2011 organiseert SAB weer een kennismiddag! Het is inmiddels enige jaren geleden dat de Wet ruimtelijke ordening en de daarin opgenomen Grondexploitatiewet in werking is getreden. Sinds de inwerkingtreding zijn al zeker 100 exploitatieplannen in procedure gebracht. De exploitatieplannen zijn zeer divers van aard. Zo zijn er grote verschillen op het gebied van de structuur van het plan, de toepassing van locatie-eisen, de mate van detaillering van o.a. de exploitatieopzet, de verantwoording van gedane ramingen, de wijze waarop de inbrengwaarden zijn bepaald etc. Aandachtspunt daarbij is de afstemming tussen de formele vereisten van het bestemmingsplan/exploitatieplan en de gewenste flexibiliteit voor de gemeente en haar samenwerkingspartners. Tijdens de kennismiddag komen onder meer de volgende zaken aan de orde:

- de hoofdlijnen van de Grondexploitatiewet
- de eerste ervaringen met exploitatieplannen: verankering locatie-eisen en exploitatieopzet
- de eerste jurisprudentie ten aanzien van exploitatieplannen

Na deze middag zult u weer helemaal op de hoogte zijn van de wettelijke vereisten ten aanzien van exploitatieplannen, de (on)mogelijkheden van exploitatieplannen én heeft u de beschikking over praktijkvoorbeelden van andere gemeenten.

De kennismiddag is bedoeld voor medewerkers van gemeenten, provincies, projectontwikkelaars en andere marktpartijen.

U kunt zich via info@sab.nl opgeven tot uiterlijk 1 november a.s.. Aan de deelname zijn geen kosten verbonden. Wel zijn wij door het succes van de vorige bijeenkomsten genooddacht om een maximum van twee deelnemers per organisatie te hanteren.

Voor meer informatie verwijzen we u naar onze internetsite.

Reclame langs de weg

U hebt zich er vast wel een keer aan geërgerd: al die reclame langs de weg. Lelijk en onnodig. Sinds de WABO is de gemeente bevoegd gezag voor alle op haar grondgebied vergunningplichtige activiteiten waaronder reclame-uitingen. Dat de reclame-uitingen op particuliere grond staan, geen bouwwerk zijn of dat de wegbeheerder provincie of rijk is, hoeft geen belemmering te zijn om handelend op te kunnen treden. Uitgangspunt is dat u het maken van reclame langs de openbare weg vergunningplichtig stelt en daarmee valt het in de werkingssfeer van de WABO. SAB kan in samenwerking met u een praktisch en passend reclamebeleid formuleren, waarbij u zelf bepaalt wat u wilt toestaan en wat niet.

Contactpersoon: Lettie Vaatstra

SAB XTD

Demografische omwenteling

Het zijn spannende tijden voor een adviesbureau als SAB. Dan heb ik het niet over de crisis. Nee, spannend in de positieve zin van het woord!

We moeten ons los gaan rukken uit oude denkpatronen. In de 50 jaar die SAB nu bestaat, zijn al onze werkzaamheden gebaseerd geweest op de groei die we zowel kwantitatief als kwalitatief hebben doorgemaakt. In alle regio's waar SAB actief is, staan we nu echter aan de vooravond van rigoureuze demografische ontwikkelingen. In diverse regio's zal de bevolking zelfs gaan krimpen.

Belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de ruimtelijke ordening zijn de ontgroening van de bevolking, de toename van het aantal alleenstaanden, afname van de beroepsbevolking en vergrijzing. Dat heeft veel consequenties. Blijven alle sportvoorzieningen overeind? Hoe vullen we de toenemende vraag naar recreatie door ouderen in? Waar bouwen we welke maatschappelijke voorzieningen? Worden de scholen die we nu bouwen over 15 jaar ook nog gebruikt als zodanig? Allemaal vragen die ook een ruimtelijk antwoord behoeven.

SAB ziet het anticiperen op de komende demografische ontwikkelingen als een uitdaging. Het biedt ons de ruimte om los te komen uit oude denkpatronen en het ontwikkelen van nieuwe planvormen en bijbehorende processen. De Demografische Effect Rapportage is daar een voorbeeld van. Het leveren van maatwerk heeft de toekomst. Wij hebben er zin in!

Mariël Gerritsen
Commercieel directeur
SAB

Dijkverlegging en maaiveldverlaging in de IJsselsprong

Waterschap Veluwe werkt aan ruimte voor de rivier

Klimaatverandering en de geleidelijk ingeperkte ruimte langs onze rivieren vergroten de kans op overstromingen. Als reactie hierop heeft het Kabinet de Planologische Kernbeslissing (PKB) “Ruimte voor de rivier” vastgesteld. Waterveiligheid wordt gecombineerd met versterking van ruimtelijke kwaliteit. Langs de IJssel ter hoogte van Zutphen wordt de PKB concreet gemaakt door de dijk landinwaarts te verschuiven en gronden te verlagen.

Waterschap Veluwe is trekker van het “Ruimte voor de rivier” project IJsselsprong bij Zutphen. We spreken hierover met projectmanager Johan van den Boomgaard, omgevingsmanager Rudy de Groote en adviseur vergunningen Gertjan Broekhuis van Waterschap Veluwe die de taak hebben deze opgave te realiseren.

De ingreep

Op de vraag wat de ingreep behelst steekt Rudy de Groote enthousiast van wal. ‘Met de ingreep bij Cortenoever, Tichelbeeksewaard en Voorsterklei (in de gemeenten Brummen, Zutphen en Voorst) wordt de waterveiligheid in Nederland versterkt. Hiertoe wordt de dijk in de gebieden Voorsterklei en Cortenoever circa 1 km landinwaarts verschoven en het maaiveld plaatselijk verlaagd. Aanvullend is in de Tichelbeeksewaard een nevengeul gepland. Deze nevengeul geldt als alternatief voor de in de PKB opgenomen lange termijn reservering rond de Zutphense wijk De Hoven en draagt bij aan de gebiedsontwikkeling IJsselsprong (wonen, infrastructuur, natuur en water). Eind 2015 moet de rivierverruiming zijn gerealiseerd.’

Gebied

De ingreep heeft vergaande gevolgen voor de bewoners van het gebied. Helaas zullen een aantal woningen en agrarische bedrijven moeten wijken. Op de vraag hoe de communicatie met het gebied verloopt, vertelt Gertjan Broekhuis dat de “participatieladder” is gehanteerd. ‘Participatie is hierin onderscheiden naar informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren en besluiten. Diverse

Wouter Akkerman (planoloog) en Arien Schaap (jurist) in gesprek met projectmanager Johan van den Boomgaard, omgevingsmanager Rudy de Groote en adviseur vergunningen Gertjan Broekhuis van het Waterschap Veluwe over het project Ruimte voor de Rivier, IJsselsprong.

vormen van participatie zijn in dit proces toegepast. Aan de betrokkenen is steeds duidelijk gemaakt welke vorm van participatie aan de orde is.

De praktijk heeft uitgewezen dat deze aanpak heeft gewerkt. Bewoners zijn, ondanks weerstand tegen de ingreep, in staat geweest om constructief mee te denken. In Tichelbeeksewaard wisten bewoners twee alternatieven samen te smeden tot één nieuw ontwerp. Deze aanpassing kon door alle partijen worden omarmd. Een prachtig bewijs dat communicatie werkt. In keukentafelgesprekken is uitleg gegeven over het ontwerp en is meegedacht over praktische oplossingen op het gebied van ontsluiting, beplantingen of functieverandering, die de pijn verzachten.

Opdrachtgeverschap

Johan van den Boomgaard legt uit dat het Rijk de uitvoering van de rivierverruiming bij voorkeur neerlegt bij partijen in de regio, zoals Waterschap Veluwe. De praktijk heeft ook bij dit project uitgewezen dat regionale partners door gedetailleerde kennis van het gebied veel beter in staat zijn om maatwerk te leveren en een breder draagvlak te creëren.

Proces

Zoals in elk proces waren er verrassingen. Het proces heeft te maken gehad met het referendum over de IJsselsprong. Hiermee is het project met circa 3/4 jaar vertraagd. Het opstellen van een rivierkundige model, waarmee wijzigingen in stromingen en waterstanden kunnen worden berekend, heeft veel moeite gekost. Bijstellingen in dit model werkten door in de uitgangspunten voor de plannen, wat vertraging tot gevolg had. Ook blijkt het moeilijk om de samenhang tussen

alle afzonderlijke deelaspecten te bewaken. De doelstelling om op 31 december 2015 een veilige dijk op te leveren is echter nog steeds haalbaar.

Gemeenten

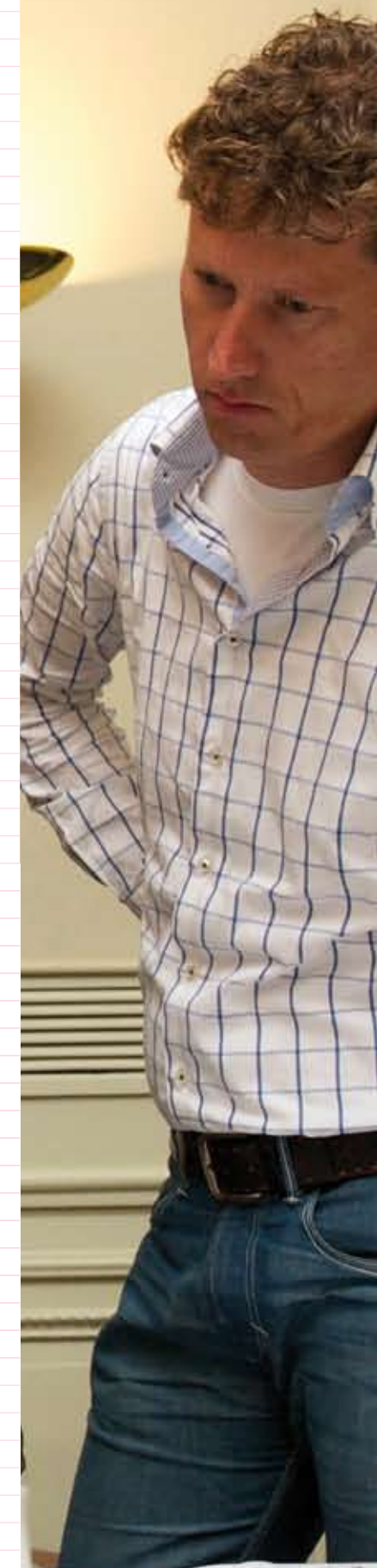
Ook met gemeenteraden en colleges is gesproken. Johan van den Boomgaard vertelt: ‘In afzonderlijke wensen- en adviesessies hebben gemeenten hun specifieke belangen naar voren kunnen brengen’. De samenwerking met de betrokken gemeenten is zeer goed en constructief te noemen. De gemeenten zijn betrokken en hebben nadrukkelijk hun inbreng, wat er onder andere in heeft geresulteerd dat het gemeentelijke beleid rond bedrijfsverplaatsingen overeind is gebleven en behoud van landbouwfunctie als uitgangspunt is toegevoegd.

Bestemmingsplan

‘De gemeenten hebben een sleutelrol in het proces’, meldt Rudy de Groote, ‘omdat zij

de bestemmingsplannen vaststellen’. Het bestemmingsplan is het publiekrechtelijke besluit aan de hand waarvan ook het MER en het dijkontwerp ter inzage wordt gelegd. Een bestemmingsplan van hoge kwaliteit is daarom essentieel. Rudy vertelt dat om die reden een specialistisch bureau is gevraagd de vijf bestemmingsplannen te maken. Bovendien spreekt een dergelijk bureau de taal van de gemeenten. In SAB is een geschikte samenwerkingspartner gevonden.

Verschiedende concepten van de bestemmingsplannen zijn inmiddels door de adviespartners beoordeeld en van commentaar voorzien. Het waterschap, maar ook de adviespartners, geven aan groot vertrouwen in de bestemmingsplannen te hebben. Rudy verzucht: ‘in een integrale opgave als rivierverruiming, is een sluitend bestemmingsplan een hele zorg minder’.

Parkeerbeleid en bestemmingsplannen

Behoeftebepaling is maatwerk

Het voorzien in de verwachte parkeerbehoefte is vaak onderdeel van gebiedsopgaven. Actueel is de toename van de vraag om globale, flexibele bestemmingsplannen. In dergelijke plannen, is het de vraag of de aanleg van dergelijke parkeervoorzieningen moet worden geborgd in het juridische deel van het bestemmingsplan.

Deze vraag wordt ook gesteld in het kader van beheergerichte bestemmingsplannen die toezien op bestaand stedelijk gebied. Veelal een uitdaging omdat de kosten van parkeervoorzieningen flink kunnen drukken op de financiële haalbaarheid van een plan en parkeren zowel in de openbare ruimte plaats vindt als op eigen terrein. In planprocessen is vroegtijdig inzicht in de mogelijkheden van de juridische borging van essentieel belang voor de opstellers van parkeerbeleid, plannenmakers en stedenbouwkundigen.

Regulering

Parkeerregulering vindt op veel verschillende manieren plaats. Voorbeelden zijn het instellen van een parkeervergunningenregime voor bestaand gebied of het hanteren van parkeernormen bij toetsing van bouw aanvragen. Bij dit laatste wordt onder andere gebruik gemaakt van de bepalingen van de bouwverordening of van bepalingen in bestemmingsplannen. Beide systemen hebben hun voor- en nadelen. Om wettechnische redenen is al lange tijd sprake dat de bepalingen van de bouwverordening op

dit aspect komen te vervallen. Deze wettelijke verandering is echter om meerdere redenen nog niet doorgevoerd. Dit betekent dat nog steeds gekozen kan worden voor enerzijds het benutten van de mogelijkheden van de bouwverordening of anderzijds het opnemen van parkeernormen in bestemmingsplannen. Dit laatste kan in bepaalde situaties wenselijk zijn. Met name ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen lenen zich hiervoor. Voor conserverende, beheergerichte bestemmingsplannen voor bestaand stedelijk gebied, zijn parkeernormen minder bruikbaar voor regulering.

Maatwerk

Parkeren kan op velerlei wijzen ‘geregeld’ worden in een bestemmingsplan. Het regelen van parkeren betreft een ruime formulering. Meer specifiek kan echter gesteld worden dat ieder gebied en ieder project uniek is als het gaat om ligging, omvang, belanghebbenden, gebruikers, bevoegd gezag, etc.. Dit brengt met zich mee dat het ‘goed’ regelen van parkeren middels parkeernormen in een bestemmingsplan, maatwerk is waar meerdere actoren bij

betrokken zullen zijn. Maatwerk dat bestaat uit onderzoek, analyse en het maken van keuzen.

Onderzoek

De CROW-publicatie 182 ‘Parkeerkencijfers - basis voor parkeernormering’ is voor gemeenten een eerste hulpmiddel om parkeernormen te bepalen voor parkeerbeleid. Dit hulpmiddel wordt ook in de rechtspraak gehanteerd. Aan de hand van richtlijnen en kencijfers, gebaseerd op landelijke ervaring, kan in een parkeerbalans berekend worden wat de theoretisch verwachte parkeerbehoefte is in een gebied. Het bepalen van de daadwerkelijke parkeersituatie die bepalend is voor een gebiedspecifieke parkeernorm, vergt evenwel een uitgebreidere analyse. Parkeerdrukmetingen en studies naar toekomstige (auto-) ontwikkelingen kunnen daar inzicht in verschaffen. Aandachtspunten die hierbij ter discussie kunnen/moeten worden gesteld zijn de volgende:

- Waar ligt de grens van het gebied waarvoor een parkeerbalans wordt opgesteld?
- Wie maakt er gebruik van de huidige / toe-

komstige parkeervoorzieningen en wanneer?

- Is overloop vanuit de omgeving te verwachten?
- Wat is de huidige beschikbare parkeercapaciteit? Wat is de huidige bezettingsgraad?
- Wat is de toekomstige beschikbare parkeercapaciteit? Wat is de toekomstige bezettingsgraad?
- Wat is het effect van een betaald parkeerregime in het gebied?
- Wat is het effect van openbaar vervoer in de buurt?
- Wat is het effect van beleidsmatig te beïnvloeden parameters, zoals hogere benzineprijzen, belasting, rekening rijden, etc.?

Het bepalen van een norm en borging van het voorzien in de parkeerbehoefte

De parkeerrichtlijnen van de CROW-publicaties ‘ASVV 2004 of ‘publicatie 182’ zijn op zich-

zelf nog geen parkeernormen. Dit is pas het geval als gemeenten deze vastleggen in hun parkeerbeleid. Vooralsnog is het nadeel van de parkeerlijnen van de CROW-publicaties dat deze niet altijd één op één gehanteerd kunnen worden als parkeernorm in een bestemmingsplanregel. Een bestemmingsplan regelt bijvoorbeeld de bestemming Wonen met een typologisch onderscheid in ‘vrijstaand’, ‘twee-aaneen’, ‘aaneengebouwd’ en ‘gestapeld’. In de ASVV 2004 wordt in de parkeerkencijfers dit onderscheid niet gemaakt, maar wordt voor woningen onderscheid gemaakt in ‘duur’, ‘mid-den’, ‘goedkoop’, ‘serviceflat/aanleunwoning’ en ‘kamerverhuur’. Dit betekent dat er eerst een vertaalslag plaats moet vinden van de begrippen die in de CROW-publicaties worden gehanteerd naar begrippen die in het bestemmingsplan mogen en kunnen worden gebruikt.

Zodra voor stedenbouwkundige plannen bepaald is welke norm hoort bij de beoogde kwaliteit, is het de vraag in hoeverre die kwaliteitsdoelstelling behaald wordt met het opnemen van de parkeernorm in een bestemmingsplan. Hiervoor wordt afgewogen of de gewenste norm te vertalen is in een objectieve begrensde regel die handhaafbaar en uitvoerbaar is. Ook wordt hierbij gekeken naar de aard van het plan en de samenhang met andere instrumenten als exploitatieplan en privaatrechtelijke overeenkomsten. Voor het maatwerk dat parkeerbeleid vraagt, hebben wij met onze stedenbouwkundigen, juristen, civieltechnici, verkeerstechnici en planologen alle expertise in huis om u van een doordacht advies te voorzien

Contactpersoon: [Erwin de Bos](#)

Waterspeelplaats DRU Industriepark

Jong vermaak tussen monumenten

Water heeft altijd een aantrekkingskracht gehad op mensen. Het veranderende karakter en de reflectie van het water zorgt voor levendigheid. Water geeft verkoeling in warme zomermaanden en is een bron van pret voor kinderen. Het is dan ook begrijpelijk dat water en waterelementen een belangrijke plek vormen in de openbare ruimte, vooral daar waar sprake is van een historische relatie met het water.

Zo ook op het DRU industriepark in Ulft. In opdracht van de gemeente Oude IJsselstreek, Klaassen Vastgoedontwikkeling BV en Waterschap Rijn en IJssel wordt door SAB, Dusseldorp en Rots Maatwerk een opvallende waterplek gerealiseerd. Tussen de zeven rijksmonumenten op het complex komt namelijk een waterspeelplaats. Bij het verschijnen van deze XTD zullen hier naar verwachting de eerste waterdruppels vallen. Naast de DRU Cultuurfabriek, de centrale ontmoetingsplaats voor culturele en creatieve activiteiten en bijeenkomsten, vormt de waterspeelplaats een bijzondere toevoeging. Vanaf het nieuwe terras aan de zuidzijde van het voormalige Portiersgebouw kijken ouders uit over hun spelende kinderen op de waterspeelplaats.

Water geeft kinderen enorm veel speelplezier. Alleen al met een simpele regenplas na een

regenbui kunnen kinderen zich al vermaken. Spelen met water geeft niet alleen plezier, het stimuleert ook de algemene ontwikkeling van kinderen. Zo leren ze spelenderwijs omgaan met diverse aspecten van water, ook de “gevaren”. Op de waterspeelplaats draait het om spel van nat en droog. Tot hoever kan ik gaan zonder dat ik nat wordt? Hoe ver kan ik springen zonder in het water te komen? En hoe dicht kan ik bij de spuiters komen zonder dat ik nat wordt? De waterspeelplaats biedt de mogelijkheid voor spelen met water zonder onmiddellijk nat te worden.

De waterspeelplaats is een driehoekig vlak opgebouwd uit verschillende waterelementen met uiteenlopende speelwaarden. Zo is er de mogelijkheid om het water te beïnvloeden en in beweging te zetten. Er zijn waterspuiters die plotseling kunnen verrassen als je er tussendoor loopt. Maar wellicht word je

wel verrast door je vrienden die vanaf het bedieningspaneel handmatig de spuiters aan- en uitzetten en de hoogte van het water bepalen. Er is dus niet alleen interactie met het water, maar ook tussen de verschillende gebruikers.

Grote natuurstenen zitblokken vormen de overgang van het spuitende water naar een rustiger water. Hierin liggen stenen met verschillende hoogtes die wel of niet onder water staan. Te midden van het water is een rustpunt. Je kan hier komen door over het water heen te stappen of te springen, in het water te stampen of weer terug via de stapstenen naar de overzijde zonder natte voeten te krijgen. Het water valt vervolgens langs een watermuur naar beneden. In deze watermuur is de loop van de rivier de Oude IJssel te zien.

**Een feest
voor jong
en oud!**

Langs de watermuur ligt een vlonder op het waterniveau van de Oude IJssel, van waar kan worden genoten van de waterval en de rivier. Via een zogenaamde kadetrap is vanaf de vlonder vervolgens direct toegang tot het terras en de kade rondom de DRU Cultuurfabriek. Onder de watermuur komt een opvangbak waar het overvloedige water wordt opgevangen. Via de opvangbak wordt het water opnieuw richting de waterspeelplaats gestuurd. De waterspeelplaats vormt dus een gesloten systeem.

De waterspeelplaats is opgespannen tussen de kade rondom de DRU Cultuurfabriek en een lange steiger die doorloopt tot in het riet van de ecologische verbingszone langs de Oude IJssel. De steiger vormt een prachtig uitkijkpunt over de Oude IJssel. De mooie oude lindebomen zorgen samen met de gerestaureerde gevels en de Oude IJssel voor een unieke achtergrond van de waterspeelplaats. Het geheel zal op een fraaie manier worden aangelicht zodat zowel overdag als in de avond kan worden genoten van deze bijzondere plek. Een plek die een meerwaarde vormt voor de bezoekers van het DRU industriepark, zowel jong als oud.

Contactpersonen: Martin Dubbeling en Guido Baten

XTD Opinie

Een nieuwe ruimtelijke ordening?

De rol van de overheid in het borgen van maatschappelijke waarden verandert. De rijksoverheid richt zich meer op het faciliteren terwijl de uitvoering meer wordt overgelaten aan private partijen. De Minister van Infrastructuur en Milieu schrijft in de ‘Beleidsbrief Eenvoudig Beter’ over herijking van de verantwoordelijkheidsverdeling. Zij wil daarmee meer ruimte bieden aan privaat handelen dat bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving. Private partijen vragen hiervoor echter om meer flexibiliteit in de regelgeving van de ruimtelijke ordening.

Kaders voor ruimtelijke besluitvorming zijn nu nog wetten als de Wet ruimtelijke ordening, Wet Milieubeheer en de Algemene wet bestuursrecht. De regelgeving is nu gefundeerd op enkele essentiële fundamentele kernbegrippen. Deze fundamentele kernbegrippen zijn ‘goede ruimtelijke ordening’, ‘goed woon- en leefklimaat’ en ‘algemene beginselen van behoorlijk bestuur’. Maar dit is niet het enige. Er zijn inmiddels een zestigtal wetten en meer dan honderd amvb's. Tel daar de talloze beleidsdocumenten van diverse overheidslagen bij op en de conclusie is gerechtvaardigd dat het voor burgers, ondernemers en overheden een worsteling is om hierin de samenhang te kunnen (blijven) zien. En laat nu net het “integraal afwegen” een voorwaarde zijn voor onze bestuurders om gemotiveerd besluiten te mogen nemen.

Zorgvuldige besluitvorming is geen sinecure. De doorlooptijden van planprocedures en onderzoekslasten die hiermee gepaard gaan, worden als lang en hoog ervaren. De Minister is daarom op zoek naar een efficiënter systeem. Dit zal zijn weerslag krijgen in de voorgenomen Omgevingswet. Deze wet zal het stelsel van genoemde wetten en amvb's vervangen.

Momenteel wordt bekeken hoe de Omgevingswet er uit moet komen te zien. Kunnen we het ons permitteren om de genoemde essentiële kernbegrippen te schrappen? Of op z'n minst het woordje ‘goed’? Leidt dit tot eenvoudigere bestuurlijke besluitvorming, verkorting van doorlooptijden en verlaging van onderzoekslasten? De discussie hierover is nog maar net begonnen en nog lang niet afgerond. Een snelle invoering van een wezenlijk nieuwe wet is dan ook niet te verwachten. Tenzij ‘goed’ en ‘rechtszekerheid’ er in onze samenleving niet meer toe doen. Ik kan het me niet voorstellen.

Erwin de Bos, planoloog

Werk in uitvoering

Projectnaam: bedrijventerrein Arrisveld en bypass N319 Opdrachtgever: V.O.F. Arrisveld Soort project: Bestemmingsplan en onderbouwing zorgboulevard Contactpersoon: Annemarie Jager	Projectnaam: Daalhuizerweg, Velp Opdrachtgever: Vivare Soort project: Transformatie, inrichting openbare ruimte Contactpersonen: Tim van Oosterbos, Guido Baten	Projectnaam: Herstructurering Lorentzterrein, Velp Opdrachtgever: Vivare Soort project: Transformatie. Masterplan ontwerp voor zorgcentrum Lorentz. Contactpersonen: Tim van Oosterbos, Bram Nieuwenhuis
Projectnaam: Stenen Kamer Opdrachtgever: Gemeente Houten Soort project: Ondersteuning transformatie sportpark naar woongebied Contactpersoon: Martin Dubbeling	Projectnaam: Centrumplan Promenade Uden Opdrachtgever: Gemeente Uden Soort project: Bestemmingsplan en haalbaarheidsonderzoeken Contactpersonen: Rob van der Wijst, Irene Buitenhuis	Projectnaam: Uitbreiding woonwijk Meeuwenoord, Brielle Opdrachtgever: Gemeente Brielle Soort project: Bestemmingsplan, inclusief advisering en afstemming Stad en Milieubenadering Contactpersonen: Irene Buitenhuis, Jelmer Hasper
Projectnaam: Stekkenberg West, fase 4 t/m 6, Groesbeek Opdrachtgever: Oosterpoort Wonen Soort project: Transformatie. Stedenbouwkundig ontwerp deelgebied 2 Contactpersoon: Ard Bijsterbosch	Projectnaam: Brede School Zuid, Montferland Opdrachtgever: Gemeente Montferland Soort project: Gebiedsontwikkeling, Stedenbouwkundig ontwerp en inrichtingsplan openbare ruimte Contactpersonen: Barbara van Dijk, Arjan van der Laan	Projectnaam: Bestemmingsplan Weemelanden Opdrachtgever: Bramer Vriezenveen Soort project: Bestemmingsplan en onderzoeken Contactpersoon: Lysbeth Schockman

Grensoverschrijdend in Winterswijk

SAB is sinds 2005 betrokken bij de Rondweg Kotten- Oeding in Winterswijk, in de vorm van het opstellen van het benodigde bestemmingsplan voor de gemeente Winterwijk. Het gaat om het tracé dat tussen Winterswijk en Oeding (Duitsland) ligt.	dat een Statsverdrag is afgesloten op basis waarvan de gemeente Winterswijk samenwerkt met de Duitse overheid: Land Nordrhein Westfalen.	periode werken we samen met de gemeente Winterwijk om een antwoord te geven op deze inspraakreacties en het nodige onderzoek aan te vullen zodat een goed onderbouwd ontwerpbestemmingsplan ter visie gelegd kan worden. Onze ervaring en advieskracht op het gebied van infrastructuur kunnen we hier goed bij gebruiken.
Uiteraard gaat het bestemmingsplan alleen over het deel van deze rondweg dat in Nederland ligt. Het deel dat in Duitsland ligt, wordt door de Duitse overheid vastgesteld. Dat maakt	Het voorontwerpbestemmingsplan is onderwerp van inspraak geweest. Veel insprekers vragen zich af wat de toegevoegde waarde van de weg voor Winterswijk is. Maar ook een aantal Duitse insprekers plaatst kanttekeningen bij de komst van dit weggedeelte. De komende	Contactpersoon: Annemarie Jager

Kustverdediging Katwijk zorgt voor impuls

In het kader van het “hoogwaterbeschermingsprogramma” wordt in Katwijk aan Zee een nieuwe kustverdedigingslijn gerealiseerd. Het dorp voldoet niet aan de overstromingsnorm. Daarom wordt een nieuwe dijk opgeworpen, waarbij het strand tientallen meters in westelijke richting wordt verplaatst. Bijzonder is dat tevens een ondergrondse parkeergarage wordt gerealiseerd als onderdeel van de constructie en er tal van inrichtingsmaatregelen worden bedacht. Hierdoor krijgt Katwijk een toeristisch-recreatieve- landschappelijke impuls.

In een planMER wordt momenteel een “voorkeursalternatief” onderzocht op milieu, archeologie- en natuuraspecten. SAB is bij dit project betrokken door het maken van een bestemmingsplan en het verzorgen van stedenbouwkundige uitgangspunten van sommige deelaspecten.

Tevens spelen we een rol in de coördinatie en afstemming van het proces. Gelet op de complexiteit van het project zijn dit bepaald geen overbodige werkzaamheden. Wekelijks zijn er contacten over en weer tussen gemeente,

provincie Zuid-Holland, hoogheemraadschap Rijnland, het Rijk, diverse adviesbureaus en belanghebbenden, zoals strandpaviljoenhouders. De grootste uitdaging ligt er vooral in om een optimale afstemming te bereiken tussen de dis-

ciplines en producten. En dat alles binnen de vastgestelde budgetten en planning. De start van de werkzaamheden is in 2013.
Contactpersoon: Thomas van der Zande

Structuurvisie in taal naar keuze

In 2008 kreeg SAB opdracht om de gemeente Kerkrade te helpen bij het actualiseren van een aantal gebiedsvisies voor het stedelijk gebied. De gemeente leverde zelf de teksten en SAB fungeerde als klankbord, penvoerder en zorgde voor de kaarten en de lay-out. Het werd een boeiend traject, dat uiteindelijk in 2011 resulteerde in een vastgestelde Structuurvisie voor het grondgebied van de gemeente. Het fraaie Zuid-Limburgse landschap is een geweldige onderlegger, maar ingrepen uit het verleden maken dit niet overal even goed zichtbaar.

Bijzonder in Kerkrade is de demografische ontwikkeling. Krimpproblematiek neemt in de visie een prominente plaats in, in samenhang met vergrijzing, sociale samenhang, voorzieningen en veiligheid. Krimp biedt kansen, omdat bijvoorbeeld ontsierende bebouwing plaats kan maken voor nieuwe groenstructuren. Tot 2020 zullen 3.261 woningen aan de voorraad worden onttrokken! Een ander thema is de toeristische ontwikkeling van Kerkrade, met als voorbeelden het Continium, het Gaipark, Rolduc en de Roda-boulevard. En uitaard oriënteert Kerkrade zich nadrukkelijk internationaal, met de ligging

tegen Herzogenrath, met Aken in de achtertuin en uitstekende spoorverbindingen. Daarom is ook een Duitse versie van de Structuurvisie 2010-2020 opgesteld. De toekomst wordt met vertrouwen tegemoet gezien.

Contactpersonen: Jaap Margry en Anneke van Sonsbeek

ruimte voor....

In 'Ruimte voor....' maakt u kennis met een medewerker van SAB. XTD licht de persoon achter de professional uit, zet achtergrond, ervaring en bijzondere wapenfeiten op een rij.

Annemarie Jager, 38 jaar

en vanaf 1 april 2001 als planoloog in dienst bij SAB. Daarvoor heeft zij 4 jaar bij de gemeente Lochem gewerkt. Geboren in Renkum, opgegroeid op het platteland bij Hoogeveen en via Groningen, Lochem en Arnhem nu woonachtig in de koekstad Deventer. Zolang er maar genoeg ruimte en gezelschap is om te wielrennen en te mountainbiken, heeft ze het naar haar zin.

Beste eigenschap

Ik kan goed luisteren en oordeel niet meteen. Ik kan veel dingen door elkaar doen zonder dat het een puinhoop wordt.

Slechte eigenschap

Ik ben soms ongeduldig en kan niet goed tegen mensen die zich niet aan afspraken houden of 'veel geblaas en weinig wol hebben'.

Ambitie

De klanten van advies voorzien waar ze echt mee verder kunnen. Hiervoor blijf ik me ontwikkelen op het brede vakgebied van de ruimtelijke ordening. Daarbij wil ik niet opvallen door het meest academisch doorwrochte plan te leveren, maar door een pragmatisch en haalbaar advies te geven. Als ik denk dat ik een advies heb waar ook andere – nieuwe-

klanten wat mee kunnen, dan schroom ik niet om contact te leggen; ik ben altijd erg geïnteresseerd in het uitwisselen van kennis en ervaring. Hierbij ben ik zo vrij om niet alleen aan de gemeenten binnen mijn regio te denken, maar ook aan andere partijen. Ik vind het fijn om mensen te stimuleren zich te ontwikkelen. Niet alleen inhoudelijk, maar ook op het gebied van persoonlijke vaardigheden.

Motto

Ik vind het heerlijk om mijn hoofd leeg te maken op de racefiets of de mountainbike. Hierbij doe ik mee aan dingen waarvan ik van tevoren niet weet hoe ze zullen gaan, zoals de Dolomietenmarathon. Als tegenhanger van het fysieke gedoe, bespreek ik graag met vrienden boeken die we gezamenlijk hebben gelezen, ook al doorgrond ik het boek voor mijn gevoel soms niet helemaal. Mijn motto is: pak de kansen die je tegenkomt. Ik ben geen carrièreplanner maar ga wel op zaken af als ze op mijn pad komen, ook al heb ik ze niet eerder gedaan. In deze roerige tijden vind ik dat we ook bij SAB moeten meebewegen met het tij en inspelen op de mogelijkheden die er zeker zijn.

agenda

Woensdag 12 en donderdag 13 oktober

Dag van de openbare ruimte.

Locatie: EXPO terrein Houten.

Zaterdag 29 oktober 2011

Leer de stad lezen: op zoek naar zichtbare

sporen van de stadsontwikkeling

in Utrecht, onder leiding van een

deskundige van architectuurcentrum

Aorta.

Woensdag 2 november 2011

BNSP jaarcongres. Thema's zijn de

visie op duurzame stedenbouw in

het onderwijs, krimp als groeimodel

voor innovatieve stadsontwikkeling,

het integrerend vermogen van de

stedenbouwer en het verbeteren

mobiliteit door vormgeving.

Locatie: MUAD in Utrecht.

Dinsdag 8 november 2011

Kennismiddag SAB over

exploitatieplannen.

Locatie: SAB in Arnhem.

Vrijdag 18 november 2011

Najaarsbijeenkomst BNSP JP over het

imagoprobleem van de bloemkoolwijk.

Locatie: Architectuurcentrum Arcam in

Amsterdam.

Geslaagde kennismiddag m.e.r.

Donderdag 30 juni jl. vond op ons kantoor aan de Lovinklaan een goed bezochte kennismiddag plaats over 'm.e.r.: last of lust?'. Veel van onze gemeentelijke relaties waren op deze middag aanwezig om te worden bijgepraat over de gevolgen van het nieuwe Besluit m.e.r. Handreikingen bij het opstellen van milieueffectrapportages en aanverwante beoordelingen werden gepresenteerd door Lettie Vaatstra en Wouter Akkerman van SAB, Maarten Baneke van Dirkzwager advocaten & notarissen en Ruud van Doorn van Ingenieursbureau Amsterdam.

SAB ziet terug op een geslaagde middag waarin op een informele wijze kennis en ervaring kon worden uitgewisseld. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lettie Vaatstra en Wouter Akkerman.

colofon

XTD is een uitgave van SAB Adviesgroep

redactie Arjan van der Laan,

Marjo van Lierop, Wouter van der Heijde,

Mariël Gerritsen

fotografie Alain Baars, Bas Dekker,

Machiel de Nooijer, Rens Plaschek

realisatie Diep Arnhem

druk R&H drukkerij Kesteren

oplage 2000 stuks

SAB Adviesgroep is een onafhankelijk ontwerp- en adviesbureau dat zich richt op vraagstukken met betrekking tot stedenbouw en ruimtelijke ordening. Met haar brede kennis en ervaring wil SAB een bijdrage leveren aan de inrichting van de openbare en private ruimte. Kwaliteit en haalbaarheid staan hierbij voorop. SAB is zich nadrukkelijk bewust van de verantwoordelijkheid die zij draagt bij het inrichten van de ruimte. Vanuit dit bewustzijn streeft SAB ernaar de publieke en private markt in Nederland te voorzien van creatieve ontwerpen en onafhankelijke adviezen, die in elk opzicht realistisch en doordacht zijn. Adviezen waaruit respect blijkt voor natuur, cultuur en leefomgeving. SAB gaat zo zorgvuldig mogelijk om met de inrichting van de ruimte.

SAB Amsterdam

Jacob Bontiusplaats 9 (unit 582)

1018 LL Amsterdam

T 020 568 29 90

SAB Arnhem

Frombergdwarsstraat 54

6814 DZ Arnhem

T 026 357 69 11

SAB Eindhoven

Meerkollaan 9

5613 BS Eindhoven

T 040 212 55 75

I www.sab.nl , E info@sab.nl

De XTD wordt aan relaties van de SAB gezonden. Als u deze niet meer wenst te ontvangen, stuur dan een email naar info@sab.nl.